

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)

den 9 februari 2017¹

”Begäran om förhandsavgörande — Förordning (EG) nr 4/2009 — Artikel 41.1 — Erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet — Verkställighet av en dom i en medlemsstat — Ansökan som inges direkt till den behöriga myndigheten i den verkställande medlemsstaten — Nationell lagstiftning enligt vilken ansökan ska ställas till centralmyndigheten i den verkställande medlemsstaten”

I mål C-283/16,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av High Court of Justice (England & Wales), Family Division (domstol i första instans (England och Wales), avdelningen för familjemål (Förenade kungariket)) genom beslut av den 11 april 2016, som inkom till domstolen den 23 maj 2016, i målet

M. S.

mot

P. S.,

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden E. Regan samt domarna A. Arabadjiev och C.G. Fernlund (referent),

generaladvokat: Y. Bot,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- M. S., genom T. Scott, QC, och E. Bennet, barrister, befullmäktigade av M. Barnes, solicitor,
- Italiens regering, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av S. Fiorentino, avvocato dello Stato,
- Finlands regering, genom H. Leppo, i egenskap av ombud,

¹ — Rättegångsspråk: engelska.

— Europeiska kommissionen, genom M. Wilderspin, i egenskap av ombud,
följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (EUT L 7, 2009, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan M. S., bosatt i Tyskland, och P. S., bosatt i Förenade kungariket, angående underhållsbidrag.

Tillämpliga bestämmelser

Förordning nr 4/2009

- 3 I skälen 9, 27, 31 och 32 i förordning nr 4/2009 anges följande:
"(9) En underhållsberättigad bör enkelt kunna erhålla en dom i en medlemsstat som automatiskt är verkställbar i en annan medlemsstat utan övriga formaliteter.
...
(27) Det är vidare lämpligt att så långt det är möjligt begränsa de formaliteter för verkställighet som kan öka kostnaderna för den underhållsberättigade. ...
...
(31) För att underlätta gränsöverskridande indrivning av underhållsbidrag, bör det införas ett system för samarbete mellan de centralmyndigheter som utses av medlemsstaterna. Dessa myndigheter bör bistå underhållsskyldiga och underhållsberättigade med att hävda sina rättigheter i en annan medlemsstat, genom att ge in ansökningar om erkännande, verkställbarhetsförklaring och verkställighet av befintliga domar, ändring av sådana domar eller erhållande av en dom. De bör även utbyta information för att i nödvändig omfattning lokalisera underhållsskyldiga och underhållsberättigade och fastställa storleken på deras inkomster och tillgångar. ...
(32) ... Kriteriet för att avgöra om en person har rätt att ansöka om hjälp hos en centralmyndighet bör vara mindre strikt än anknytningskriteriet "hemvist" som används på andra ställen i denna förordning. Med kriteriet att vara bosatt bör dock inte avses enbart blotta närvaron."
4 Kapitel IV i denna förordning har rubriken "Erkännande, verkställbarhet och verkställighet av domar" Detta kapitel omfattar artiklarna 16–43.
5 I förordningens artikel 17, som har rubriken "Inget krav på exekvaturförfarande", och som återfinns i kapitel IV, avsnitt 1, under rubriken "Domar meddelade i en medlemsstat som är bunden av 2007 års Haagprotokoll", anges följande i punkt 1:
"En dom som har meddelats i en medlemsstat som är bunden av 2007 års Haagprotokoll ska erkännas i en annan medlemsstat utan att det krävs något särskilt förfarande och utan att det finns någon möjlighet att motsätta sig dess erkännande."

6 Avsnitt 1 i kapitel IV innehåller även artikel 20. I denna artikel, som har rubriken ”Handlingar som behövs för verkställigheten”, anges de handlingar som sökanden ska ge in till ”behöriga verkställande myndigheter”.

7 I artikel 41 i förordning nr 4/2009, med rubriken ”Förfarande och villkor för verkställighet”, anges följande i punkt 1:

”Med förbehåll för bestämmelserna i denna förordning ska verkställighetsförfarandet för domar som meddelats i en annan medlemsstat regleras av lagen i den verkställande medlemsstaten. En dom som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar i den verkställande medlemsstaten ska verkställas där på samma villkor som en dom som har meddelats i den verkställande medlemsstaten.”

8 Kapitel V i förordning nr 4/2009, som har rubriken ”Möjlighet till rättslig prövning”, omfattar artiklarna 44–47. Artikel 45, som har rubriken ”Rättshjälpens innehåll”, har följande lydelse:

”Den rättshjälp som beviljas enligt detta kapitel ska innebära det bistånd som är nödvändigt för att parterna ska kunna få kännedom om och hävda sina rättigheter samt säkerställa att deras ansökan, som lämnats in genom centralmyndigheter eller direkt till behöriga myndigheter, behandlas fullständigt och effektivt. ...

...”

9 Kapitel VII i denna förordning, som har rubriken ”Samarbete mellan centralmyndigheter”, omfattar artiklarna 49–63. I artikel 49 i förordning nr 4/2009, som har rubriken ”Utseende av centralmyndigheter”, föreskrivs följande i punkt 1:

”Varje medlemsstat ska utse en centralmyndighet som ska fullgöra de uppgifter som åligger den enligt denna förordning.”

10 I artikel 51 i förordning nr 4/2009, som har rubriken ”Centralmyndigheters särskilda uppgifter”, föreskrivs följande i punkt 1:

”Centralmyndigheter ska vara behjälpliga i samband med ansökningar enligt artikel 56. De ska särskilt

a) vidarebefordra och ta emot sådana ansökningar,

b) inleda eller underlätta inledandet av förfaranden vad gäller sådana ansökningar.”

11 Förordningens artikel 55, som har rubriken ”Ansökan genom centralmyndigheterna” har följande lydelse:

”En ansökan enligt detta kapitel ska göras genom centralmyndigheten i den medlemsstat där sökanden är bosatt till centralmyndigheten i den anmodade medlemsstaten.”

12 Artikel 56 i samma förordning, som har rubriken ”Möjliga ansökningar”, har följande lydelse:

”1. En underhållsberättigad som vill att underhåll ska drivas in enligt denna förordning kan göra följande ansökningar:

...

b) Verkställighet av en dom som meddelats eller erkänts i den anmodade medlemsstaten.

...

4. Om inte annat följer av denna förordning ska de ansökningar som avses i punkterna 1 och 2 handläggas enligt lagen i den anmodade medlemsstaten och omfattas av de regler gällande behörighet som är tillämpliga i den medlemsstaten.”

13 I förordningens artikel 76, som har rubriken ”Ikraftträdande”, föreskrivs följande:

”Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

...

Denna förordning ska tillämpas från och med den 18 juni 2011, med undantag för de bestämmelser som avses i andra stycket, under förutsättning att 2007 års Haagprotokoll tillämpas i gemenskapen vid den tidpunkten. I annat fall ska denna förordning tillämpas från och med dagen för tillämpningen av det protokollet i gemenskapen.

...”

Lagstiftningen i Förenade kungariket

14 Artikel 4 i bilaga 1 till Civil Jurisdiction and Judgments (Maintenance) Regulations 2011 (2011 års förordning om jurisdiktion och domar i tvistemål (underhållsbidrag), nedan kallad CJJMR 2011) har följande lydelse:

”1. Med förbehåll för vad som anges i punkt 2, när en dom om underhåll ska verkställas i Förenade kungariket enligt avsnitt 1 i kapitel IV i förordningen [EG nr 4/2009] om underhållsskyldighet, ska ansökan om verkställighet ställas till följande domstol:

a) I England och Wales: Family Court.

...

2. En ansökan om verkställighet ska överföras till Family Court ... (”den verkställande domstolen”):

a) I England och Wales: av Lord Chancellor.

...

4. För att verkställa en dom om underhållsskyldighet,

a) ska domen ha samma giltighet och verkan,

b) den verkställande domstolen ha samma befogenhet, och

c) förfarandet för verkställighet eller i samband med dess verkställighet handläggas,

som om domen ursprungligen hade meddelats av den verkställande domstolen.”

15 Den hänskjutande domstolen har närmare angett att den centralmyndighet som utsetts för England och Wales enligt artikel 49 i förordning nr 4/2009 är Lord Chancellor, vilken i sin tur har förordnat Reciprocal Enforcement of Maintenance Orders Unit (Enheten för ömsesidig verkställighet av domar om underhållsskyldighet, nedan kallad REMO) att utföra verkställighetsuppdrag.

Bakgrund till målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 16 Herr och fru S. gifte sig år 2005 och separerade år 2012. De har två barn som vid tidpunkten för begäran om förhandsavgörande var 5 och 9 år gamla. Äktenskapsskillnad meddelades av Amtsgericht Walsrode (distriktsdomstolen i Walsrode, Tyskland). Denna domstol vidtog åtgärder rörande rätt till underhåll beträffande de båda barnen genom en dom av den 7 augusti 2014 (nedan kallat den tyska domstolens dom).
- 17 Efter äktenskapsskillnaden var fru S. och barnen fortsatt bosatta i Tyskland. Herr S. bor och arbetar i Förenade kungariket. Han vägrar att betala underhållsbidrag enligt villkoren i beslutet från den tyska domstolen, eftersom han hävdar att fru S. hindrar honom från att ha kontakt med barnen.
- 18 Fru S. ansökte hos den hänskjutande domstolen, High Court of Justice (England and Wales), Family Division (domstol i första instans (England och Wales), avdelningen för familjemål (Förenade kungariket)) i enlighet med bestämmelserna i förordning nr 4/2009 om verkställighet av beslutet från den tyska domstolen.
- 19 Denna domstol har angett att det först måste avgöras om en ansökan om verkställighet av en dom angående underhållsskyldighet, såsom den dom som är aktuell i det nationella målet, kan ställas direkt till den behöriga domstolen i fråga om underhållsskyldighet, i detta fall Family Court (domstol i familjemål, UK), eller om ansökan i samtliga fall först måste inges till den centralmyndighet som avses i artikel 49 i förordning nr 4/2009, det vill säga i det här fallet, Lord Chancellor (Lordkansler) som vidarebefordrar den till Family Court genom REMO.
- 20 Den hänskjutande domstolen har påpekat skillnader i synsätt vid nationella domstolar och har, i detta avseende, hänvisat till två fall. I det första fallet fann den behöriga domstolen att en sökande kunde inge ansökan om verkställighet av en dom direkt till Family Court (domstol i familjemål) och att det måste vara ett fel i de nationella bestämmelserna som gör det nödvändigt att gå via centralmyndigheten. I det andra fallet, som inte rörde verkställighet av en dom, utan en ändring, uttryckte den behöriga domstolen reservationer med avseende på domen i det första fallet och fann att sökanden var skyldig att inge ansökan via centralmyndigheten. Den hänskjutande domstolen har tillagt att REMO, efter en fråga i det nationella målet, uppgett att den nationella lagstiftningen inte innehåller något fel genom den obligatoriska användningen av centralmyndigheten och att de nationella bestämmelserna i fråga medvetet utformats för detta ändamål.
- 21 Enligt den hänskjutande domstolens ståndpunkt måste det med hänsyn till såväl lydelsen av bestämmelserna i kapitel IV i förordning nr 4/2009, däribland dem som anges i avsnitt 1 i detta kapitel, vilka gäller för Förbundsrepubliken Tyskland, som syftet med förordningen, vara möjligt att rikta en ansökan om verkställighet av en dom om underhållsskyldighet direkt till Family Court (domstol i familjemål) på samma sätt som i en rent inhemsk situation.
- 22 Den hänskjutande domstolen har gjort gällande att det emellertid är oklart hur detta förhåller sig och att frågan för närvarande uppkommer i många mål i Förenade kungariket.
- 23 Mot denna bakgrund beslutade High Court of Justice (England & Wales), Family Division (domstol i första instans (England och Wales), avdelningen för familjemål) att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

"1) I en situation där en underhållsberättigad begär verkställighet i en medlemsstat av ett avgörande som har erhållits i en annan medlemsstat, ger kapitel IV i [förordning nr 4/2009] vederbörande rätt att ansöka om verkställighet direkt till den behöriga myndigheten i den anmodade staten?"

- 2) Om den första frågan ska besvaras jakande, ska kapitel IV i förordning nr 4/2009 tolkas så, att varje medlemsstat är skyldig att tillhandahålla ett förfarande eller en mekanism som möjliggör ett erkännande av denna rätt?"

Förfarandet vid domstolen

- 24 Den hänskjutande domstolen ansökte i begäran om förhandsavgörande om att målet skulle handläggas skyndsamt enligt det förfarande som föreskrivs i artikel 105.1 i domstolens rättegångsregler. Ansökan avsågs i beslut av domstolens ordförande av den 27 juni 2016, S. (C-283/16, ej publicerat, EU:C:2016:482). I beslut av den 6 juni 2016 fastställde domstolens ordförande att förevarande mål ska handläggas med förtur.

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 25 Den hänskjutande domstolen har ställt sin första fråga för att få klarhet i huruvida bestämmelserna i kapitel IV i förordning nr 4/2009 ska tolkas så, att en underhållsberättigad som har erhållit en dom till sin fördel i en medlemsstat och som önskar erhålla verkställighet av domen i en annan medlemsstat får lämna in sin ansökan direkt till den behöriga myndigheten i den sistnämnda medlemsstaten, i detta fall en specialdomstol, eller huruvida den underhållsberättigade kan vara skyldig att lämna in sin ansökan till sistnämnda domstol via centralmyndigheten i den verkställande medlemsstaten.
- 26 Svaret på denna fråga kräver en tolkning av artikel 41.1 i förordning nr 4/2009 angående förfarandet och villkoren för verkställighet i en medlemsstat av en dom om underhållsskyldighet som meddelats i en annan medlemsstat.
- 27 I denna bestämmelse föreskrivs i första meningen att med förbehåll för övriga bestämmelser i förordning nr 4/2009 ska verkställighetsförfarandet för domar som meddelats i en annan medlemsstat regleras av "lagen i den verkställande medlemsstaten", och i andra meningen att en sådan dom ska verkställas där "på samma villkor" som en dom som har meddelats i den verkställande medlemsstaten.
- 28 Genom hänvisningen till tillämpningen av lagen i den verkställande medlemsstaten, kan den första meningen i denna bestämmelse, vid första anblick, tolkas så att en verkställande medlemsstat i sina bestämmelser om förfarandet för verkställighet kan föreskriva att ansökan måste ställas till centralmyndigheten i den anmodade staten.
- 29 Med hänsyn till ordalydelsen i andra meningen i denna bestämmelse att beslutet ska verkställas "på samma villkor" som en dom i den verkställande medlemsstaten, skulle nämnda artikel 41.1 kunna anses utgöra hinder mot skyldigheten att ställa ansökan till centralmyndigheten när det inte föreskrivs i rent interna mål, vilket är fallet i den hänskjutande domstolens medlemsstat.
- 30 Domstolen ska därför pröva räckvidden av begreppet "samma villkor" i syfte att undersöka om en bestämmelse som den i artikel 4.4 a, b och c i bilaga 1 till CJJMR 2011 uppfyller kraven enligt artikel 41.1 i förordning nr 4/2009, trots att en underhållsberättigad, som fru S., till skillnad från en underhållsberättigad i fråga om en rent intern ansökning, inte kan vända sig direkt till behörig domstol.
- 31 I detta sammanhang bör syftet med förordning nr 4/2009 och det system i vilket artikel 41.1 ingår beaktas.

- 32 Vad gäller förordningens syfte, framgår det av förarbetena och särskilt kommissionens grönbok av den 15 april 2004 om underhållsskyldighet [KOM (2004) 254 slutlig], att unionslagstiftaren hade för avsikt att ersätta bestämmelserna om underhållsskyldighet i förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om behörighet och erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, 2001, s. 1) med bestämmelser som, med tanke på de särskilda krav på skyndsamhet som gäller vid obetalda underhållsbidrag, underlättar förfarandet vid den verkställande domstolen och därmed gör förfarandet snabbare.
- 33 Domstolen har i samma avseende erinrat om att syftet med förordning nr 4/2009 är att i största möjlig utsträckning underlätta indrivningen av internationella underhållskrav (dom av den 18 december 2014, Sanders och Huber, C-400/13 och C-408/13, EU:C:2014:2461, punkt 41).
- 34 Dessa syften avseende enkelhet och snabbhet framgår även av skälen 9 och 27 i förordning nr 4/2009. I skäl 9 i denna förordning framhålls att en underhållsberättigad enkelt bör kunna erhålla en dom i en medlemsstat som automatiskt är verkställbar i en annan medlemsstat utan övriga formaliteter. Enligt skäl 27 i förordning nr 4/2009 är ett av syftena att så långt det är möjligt begränsa de formaliteter för verkställighet som kan öka kostnaderna för den underhållsberättigade.
- 35 Det finns även anledning att nämna skälen 31 och 32 i förordning nr 4/2009. I skäl 31 i förordningen framhålls lagstiftarens vilja att underlätta gränsöverskridande indrivning av underhållsbidrag genom att införa ett system för samarbete mellan centralmyndigheterna och bistå underhållsberättigade med att hävda sina rättigheter i en annan medlemsstat. Enligt skäl 32 i förordningen anses tillgång till sådant bistånd utgöra en "rätt".
- 36 Det system i vilket artikel 41.1 i förordning nr 4/2009 ingår återspeglar de nämnda syftena avseende enkelhet och snabbhet i kapitel IV i denna förordning och tillhandahåller en möjlighet att erhålla bistånd av centralmyndigheterna enligt förordningens kapitel VII.
- 37 Det finns således inte någon bestämmelse i detta kapitel IV, med rubriken "Erkännande, verkställbarhet och verkställighet av domar", i vilket nämnda artikel 41.1 ingår, som föreskriver ett särskilt förfarande utöver de förfaranden som tillämpas inom ramen för rent interna ansökningar, och, i synnerhet, en skyldighet att rikta ansökan till centralmyndigheterna i medlemsstaterna.
- 38 Att det saknas en skyldighet att rikta ansökan till dessa centralmyndigheter understryks ytterligare när det gäller domar som meddelats i en medlemsstat som är bunden av protokollet om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet, som ingicks i Haag den 23 november 2007, såsom Förbundsrepubliken Tyskland. Artikel 17 i kapitel IV i förordning nr 4/2009 har rubriken "Inget krav på exekvaturförfarande" och i punkt 1 anges att dessa domar ska erkännas i en annan medlemsstat utan att det krävs något särskilt förfarande. I artikel 20.1 i nämnda kapitel IV anges de handlingar som sökanden ska ge in till "behöriga verkställande myndigheter". Denna formulering antyder att handlingarna ska lämnas direkt till behöriga myndigheter.
- 39 När det är nödvändigt att vända sig till centralmyndigheter framgår av bestämmelserna i kapitel VII i förordning nr 4/2009 angående samarbete mellan centralmyndigheter. Enligt artikel 51.1 i förordningen ska dessa myndigheter vara behjälpliga i samband med ansökningar enligt artikel 56, bland annat genom att vidarebefordra sådana ansökningar. Enligt sistnämnda artikel "kan" en underhållsberättigad som vill att underhåll ska drivas in göra en ansökan i syfte att bland annat verkställa en dom som meddelats eller erkänts i den anmodade medlemsstaten. Enligt artikel 55 i förordningen ska den underhållsberättigade i så fall ställa ansökan till centralmyndigheten i den medlemsstat där vederbörande är bosatt. Denna myndighet är sedan skyldig att överlämna ansökan till centralmyndigheten i den anmodade medlemsstaten.

- 40 Det framgår av artiklarna 51 och 56 i förordning nr 4/2009, mot bakgrund av skälen 31 och 32 i denna, att en ansökan om bistånd hos centralmyndigheterna, i enlighet med bestämmelserna i kapitel VII i förordningen, utgör en rättighet och inte en skyldighet. En sådan ansökan är följaktligen fakultativ och ska endast göras om den underhållsberättigade önskar utnyttja möjligheten, exempelvis för att övervinna vissa särskilda svårigheter, såsom lokaliseringen av den underhållsskyldige.
- 41 Det framgår således att förordning nr 4/2009 innehåller två alternativa metoder för ansökan till behöriga domstolar, den ena direkt i enlighet med bestämmelserna i kapitel IV i denna förordning, och den andra genom centralmyndigheterna om den underhållsberättigade begär bistånd av centralmyndigheten i sin bosättningsstat i enlighet med bestämmelserna i kapitel VII i förordningen.
- 42 Denna bedömning stöds av ordalydelsen i artikel 45 i förordning nr 4/2009, vilken återfinns i kapitel V. Denna artikel som rör rättshjälp skiljer uttryckligen mellan två alternativa vägar för den underhållsberättigade att lämna in en ansökan om verkställighet, nämligen genom centralmyndigheterna ”eller” direkt till de behöriga myndigheterna.
- 43 Mot denna bakgrund finner domstolen att den skyldighet som åligger den underhållsberättigade enligt en bestämmelse såsom den som är i fråga i det nationella målet, där det föreskrivs att vederbörande ska ställa ansökan till centralmyndigheten i den anmodade medlemsstaten, trots att denne önskar vända sig direkt till de behöriga myndigheterna med stöd av kapitel IV i förordning nr 4/2009 – en skyldighet som enligt den hänskjutande domstolen leder till ytterligare förseningar – strider mot artikel 41.1 i förordningen nr 4/2009, mot bakgrund förordningens syfte och det system i vilket denna bestämmelse ingår.
- 44 Den första frågan ska följaktligen besvaras på följande sätt. Bestämmelserna i kapitel IV i förordning nr 4/2009, och särskilt artikel 41.1, ska tolkas så, att en underhållsberättigad som har erhållit en dom till sin fördel i en medlemsstat och som önskar erhålla verkställighet av domen i en annan medlemsstat får lämna in sin ansökan direkt till den behöriga myndigheten i den sistnämnda medlemsstaten, i detta fall en specialdomstol, och kan inte åläggas att lämna in sin ansökan till sistnämnda domstol via centralmyndigheten i den verkställande medlemsstaten.

Den andra frågan

- 45 Den andra frågan rör följderna för den verkställande medlemsstaten av ett jakande svar på den första frågan och avser särskilt huruvida det finns en skyldighet att införa ett förfarande eller en mekanism som gör det möjligt att direkt kunna vända sig till den behöriga myndigheten i den verkställande medlemsstaten.
- 46 För att ge ett användbart svar till den hänskjutande domstolen, ska det inte endast fastställas huruvida medlemsstaterna är skyldiga att införa ett sådant förfarande eller mekanism, utan det ska även klargöras, i ett fall som det aktuella, vilken skyldighet som åvilar den nationella domstolen.
- 47 När det gäller genomförandet av en förordning, bör det erinras om att enligt artikel 288 andra stycket FEUF ska en sådan unionsrättsakt till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna.
- 48 En förordnings direkta tillämplighet kräver att den träder i kraft och tillämpas för eller emot rättssubjekten utan någon åtgärd, varigenom den införlivas med nationell rätt. Detta gäller dock inte om medlemsstaterna enligt den aktuella förordningen ska anta de lagar och andra författningar samt vidta de ekonomiska åtgärder som krävs för att förordningens bestämmelser ska kunna tillämpas effektivt (dom av den 14 juni 2012, *Association nationale d'assistance aux frontières pour les étrangers*, C-606/10, EU:C:2012:348, punkt 72).

- 49 I det aktuella fallet trädde förordning nr 4/2009 i kraft den 20 januari 2009. Enligt artikel 76 började tillämpningen av bestämmelserna dock inte gälla förrän den 18 juni 2011. Mellan dessa två datum ankom det på medlemsstaterna att, i förekommande fall, ändra den nationella lagstiftningen genom att anpassa sina förfarandebestämmelser för att undvika oförenlighet med förordning nr 4/2009 och att bland annat tillåta underhållsberättigade, som fru S., att utöva sin rätt att vända sig direkt till den behöriga myndigheten i den verkställande medlemsstaten, såsom föreskrivs i förordningen.
- 50 Det följer under alla omständigheter av domstolens fasta praxis att en nationell domstol, som inom ramen för sin behörighet ska tillämpa de unionsrättsliga bestämmelserna, är skyldig att säkerställa att dessa regler ges full verkan, genom att med stöd av sin egen behörighet, om det behövs, underlåta att tillämpa motstridande bestämmelser i nationell lagstiftning, även senare antagna bestämmelser, utan att den behöver begära eller avvakta ett föregående upphävande av dessa genom lagstiftning eller något annat konstitutionellt förfarande (se, bland annat, dom av den 9 mars 1978, Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, punkterna 21 och 24, dom av den 22 juni 2010, Melki och Abdeli, C-188/10 och C-189/10, EU:C:2010:363, punkt 43, och dom av den 4 juni 2015, Kernkraftwerke Lippe-Ems, C-5/14, EU:C:2015:354, punkt 32).
- 51 Mot bakgrund av det ovanstående ska den andra frågan besvaras på följande sätt. Medlemsstaterna är skyldiga att säkerställa att den rättighet som föreskrivs i artikel 41.1 i förordning nr 4/2009 ges full verkan genom att, i förekommande fall, ändra sina förfarandebestämmelser. Det ankommer under alla omständigheter på den nationella domstolen att tillämpa bestämmelserna i förordningens artikel 41.1 genom att vid behov underlåta att tillämpa motstridiga bestämmelser i nationell rätt, och att följaktligen tillåta att en underhållsberättigad inger sin ansökan direkt till den behöriga myndigheten i den verkställande medlemsstaten, även om detta inte medges enligt nationell rätt.

Rättegångskostnader

- 52 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (sjätte avdelningen) följande:

- 1) **Bestämmelserna i kapitel IV i rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet, och särskilt artikel 41.1, ska tolkas så, att en underhållsberättigad som har erhållit en dom till sin fördel i en medlemsstat och som önskar erhålla verkställighet av domen i en annan medlemsstat får lämna in sin ansökan direkt till den behöriga myndigheten i den sistnämnda medlemsstaten, i detta fall en specialdomstol, och kan inte åläggas att lämna in sin ansökan till sistnämnda domstol via centralmyndigheten i den verkställande medlemsstaten.**
- 2) **Medlemsstaterna är skyldiga att säkerställa att den rättighet som föreskrivs i artikel 41.1 i förordning nr 4/2009 ges full verkan genom att, i förekommande fall, ändra sina förfarandebestämmelser. Det ankommer under alla omständigheter på den nationella domstolen att tillämpa bestämmelserna i förordningens artikel 41.1 genom att vid behov underlåta att tillämpa motstridiga bestämmelser i nationell rätt, och att följaktligen tillåta att en underhållsberättigad inger sin ansökan direkt till den behöriga myndigheten i den verkställande medlemsstaten, även om detta inte medges enligt nationell rätt.**

Underskrifter